RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 68.242/1-2-4
van 10 november 2020

over

een voorontwerp van wet ‘tot wijziging van diverse wetten betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie’

CONSEIL D’ÉTAT
section de législation

avis 68.242/1-2-4
du 10 novembre 2020

sur

un avant-projet de loi ‘modifiant diverses lois relatives au retrait du Royaume-Uni de l’Union européenne’

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

Op 3 november 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Eerste Minister verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'tot wijziging van diverse wetten betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie'.

De hoofdstukken 1, 2 (artikelen 3 tot 6), 4, 5 en 6 zijn door de eerste kamer onderzocht op 5 november 2020. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

De hoofdstukken 1, 2 (artikelen 7 en 8), 3 en 6 zijn door de tweede kamer onderzocht op 10 november 2020. De kamer was samengesteld uit Pierre VANDERNOOT, kamervoorzitter, Patrick RONVAUX en Christine HOREVOETS, staatsraden, Marianne DONY, assessor, en Esther CONTI, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Marc OSWALD, eerste auditeur.

De hoofdstukken 1, 2 (artikel 2) en 6 zijn door de vierde kamer onderzocht op 10 november 2020. De kamer was samengesteld uit Marine BAGUET, kamervoorzitter, Luc CAMBIER en Bernard BLERO, staatsraden, Marianne DONY, assessor, en Anne-Catherine VAN GEERSDAELE, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Marc OSWALD, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wouter PAS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 10 november 2020.

*

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

Le 3 novembre 2020, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Premier Ministre à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi 'modifiant diverses lois relatives au retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne'.

Les chapitres 1, 2 (articles 3 à 6), 4, 5 et 6 ont été examinés par la première chambre le 5 novembre 2020. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Chantal BAMPS et Wouter PAS, conseillers d'État, Michel TISON et Johan PUT, assesseurs, et Greet VERBERCKMOES, greffier.

Le rapport a été présenté par Tim CORTHAUT, auditeur.

Les chapitres 1, 2 (articles 7 et 8), 3 et 6 ont été examinés par la deuxième chambre le 10 novembre 2020. La chambre était composée de Pierre VANDERNOOT, président de chambre, Patrick RONVAUX et Christine HOREVOETS, conseillers d'État, Marianne DONY, assesseur, et Esther CONTI, greffier assumé.

Le rapport a été présenté par Marc OSWALD, premier auditeur.

Les chapitres 1, 2 (article 2) et 6 ont été examinés par la quatrième chambre le 10 novembre 2020. La chambre était composée de Marine BAGUET, président de chambre, Luc CAMBIER et Bernard BLERO, conseillers d'État, Marianne DONY, assesseur, et Anne-Catherine VAN GEERSDAELE, greffier.

Le rapport a été présenté par Marc OSWALD, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wouter PAS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 10 novembre 2020.

*

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling in de adviesaanvraag gemotiveerd

> "door het feit dat, ingevolge de onzekerheid over hoe de onderhandelingen over een handelsakkoord tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie zullen aflopen en de overgangsperiode voorzien door het Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie eindigt op 31 december 2020, de noodzakelijke voorbereidingen dienen te worden getroffen om het tot 1 januari 2021 uitgesteld effect van Brexit in goede banen te leiden, en in het bijzonder de bestaande wetgeving in dit kader dringend dient te worden aangepast met het oog op een mogelijke inwerkingtreding op 1 januari 2021".

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,[1] alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

3. Hoofdstuk 2 van het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt tot intrekking van de Titels 2 (Verblijfsrecht van onderdanen van het Verenigd Koninkrijk en hun familieleden), 4 (Werk), 5 (Sociale Zaken), 9 (Binnenlandse Zaken) en 10 (Politiediensten) van de wet van 3 april 2019 'betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie', en tot intrekking van hoofdstuk 2 van Titel 6 (wijziging van federale fiscale wetboeken). De in te trekken bepalingen zijn wijzigingsbepalingen en regelingen die nog niet in werking zijn getreden en in de eerste plaats bedoeld waren voor een Brexit zonder uittredingsakkoord. Ten slotte wordt ook artikel 35, eerste en tweede lid, van de wet van 3 april 2019 ingetrokken, wat als gevolg heeft dat de overgangsregeling voor advocaten in artikel 34 van de wet door de Koning zal kunnen worden geactiveerd na 31 december 2020 in het kader van de Brexit met uittredingsakkoord.

Artikel 9 van het voorontwerp strekt tot het invoegen van een overgangsregeling in de wet van 26 april 2002 'houdende de essentiële elementen van het statuut van de personeelsleden van de politiediensten en houdende diverse andere bepalingen met betrekking tot de politiediensten' om onderdanen van het Verenigd Koninkrijk die bij het einde van de overgangsperiode in dienst waren als leden van het administratief en logistiek kader van de politiediensten toe te laten verder aan de slag te blijven.

[1] Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

Artikel 10 van het voorontwerp strekt tot intrekking van Hoofdstuk 3 van Titel 2 van de wet van 21 februari 2020 'tot invoering van diverse fiscale overgangsbepalingen wat betreft de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland'. Het betreft een aantal wijzigingen – die nog niet in werking waren getreden – aan fiscale bepalingen van de wet van 3 april 2019 die worden ingetrokken bij artikel 5 van het ontwerp, en daardoor doelloos worden.

Artikel 11 van het voorontwerp strekt tot wijziging van artikel 26 van de wet van 6 maart 2020 'tot behoud van tewerkstelling na de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie'. De ontworpen wijziging laat de Koning toe om de bepalingen van die wet ook in werking (en later weer buiten werking) te stellen in het kader van de Brexit met uittredingsakkoord.

VORMVEREISTEN

4. In advies 66.889/1[2] heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, opgemerkt dat de steun voor de ondernemingen die wordt toegekend door de wet van 6 maart 2020 'tot behoud van tewerkstelling na de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie' staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) kon inhouden, die moest worden aangemeld met toepassing van artikel 108, lid 3, VWEU. Artikel 11 van het voorontwerp komt neer op een verlenging van die steunregeling, op een tijdstip waarin de economische omstandigheden door de Covid-19-pandemie fundamenteel zijn gewijzigd.

Gevraagd naar de status van de aanmelding van de initiële regeling antwoordt de gemachtigde als volgt:

> "Het wetsontwerp dat heeft geleid tot de wet van 6 maart 2020 werd bij de Europese Commissie aangemeld met een schrijven van 20 november 2019. De Europese Commissie heeft per schrijven van 5 december 2019 aan België voorgesteld om deze notificatie in te trekken en te vervangen door een pre-notificatie, om de diensten van de Commissie de nodige tijd en gelegenheid te geven de regeling met de Belgische overheid te bespreken".

Onder die omstandigheden moet worden geadviseerd om de ontworpen wijzigingen aan de wet van 6 maart 2020 eveneens aan te melden met toepassing van artikel 108, lid 3, VWEU.

[2] Adv.RvS 66.889/1 van 14 januari 2020 over een voorstel dat geleid heeft tot de wet van 6 maart 2020 'tot behoud van tewerkstelling na de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie', punten 4 tot 4.4, *Parl.St.* Kamer 2019-20, nr. 880/4.

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Hoofdstuk 1 - Algemene bepaling

5. Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 2 - Wijziging van de wet van 3 april 2019 betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie

6. Hoofdstuk 2 van het voorontwerp bevat de intrekking van een aantal bepalingen van de wet van 3 april 2019. Dit betekent dat een aantal titels van de wet van 3 april 2019 niet worden ingetrokken, blijkbaar met de bedoeling om die alsnog in werking te stellen in het kader van een Brexit met terugtredingsakkoord, ook al waren ze initieel opgesteld in het kader van een Brexit zonder akkoord. Of die bepalingen werkelijk behouden kunnen blijven, gaat het bestek van de voorliggende adviesaanvraag te buiten, en zal beoordeeld moeten worden wanneer de koninklijke besluiten die beogen een of meer van die titels in werking te stellen, worden voorgelegd aan de Raad van State, afdeling Wetgeving.

7. Niettemin kan ten aanzien van de gedeeltelijke intrekking van titel 8 van de wet van 3 april 2019 reeds het volgende worden opgemerkt.

Artikel 6 van het voorontwerp bevat de gedeeltelijke intrekking van artikel 35 van de wet van 3 april 2016, waardoor de regeling vervat in artikel 34 van dezelfde wet ook na 31 december 2020 door de Koning in werking zal kunnen worden gesteld. Aldus bevat artikel 34 van de wet van 3 april 2019 een regeling voor advocaten uit het Verenigd Koninkrijk na het verstrijken van de overgangsperiode vastgelegd in het akkoord 'inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie' (Terugtrekkingsakkoord).

De bedoelde advocaten vallen evenwel onder het personele toepassingsgebied van artikel 25 van het Terugtrekkingsakkoord, zodat ze overeenkomstig dit artikel 25 het recht hebben om hun rechten onder de vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van diensten verder uit te oefenen.

Aldus zou artikel 34 van de wet van 3 april 2019 een overbodige bepaling bevatten, waarbij de vraag rijst of de er uitdrukkelijk in vermelde voorwaarde van wederkerigheid geen met artikel 25 van het Terugtrekkingsakkoord strijdige toevoeging vormt.

De gemachtigde antwoordde in dit verband als volgt:

> "De overgangsregeling van de artikelen 34 en 35 van de wet van 3 april 2019 is specifiek nodig voor de Britse advocaten van de EU-lijst van een Belgische balie (vestiging op basis van artikel 477*quinquies* Ger.W.), omdat artikel 27 van het Uittredingsverdrag op hen niet van toepassing is. Daardoor zouden ze van de EU-lijst moeten verdwijnen en ofwel hun professionele activiteit in België moeten stoppen ofwel moeten overstappen naar de B-lijst (lijst voor buitenlandse niet-EU-advocaten) van een Belgische balie. De gevraagde overgangsregeling garandeert dat de betrokken Britse advocaten hun activiteiten verder kunnen blijven uitoefenen op de EU-lijst.

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

> Op de Britse advocaten die nu al op het tableau van een Belgische balie staan bij toepassing van artikel 477*nonies* Ger.W. is het Uittredingsverdrag (in casu artikel 25) daarentegen wel van toepassing, zodat zich daar geen probleem stelt en er geen aparte Belgische wet nodig is. Zij kunnen op het tableau blijven staan".

Gelet op deze toelichting moet worden vastgesteld dat de huidige formulering van artikel 34 van de wet van 3 april 2019 te ruim geformuleerd zal zijn, en dat voor de Britse advocaten die nu al op het tableau van een Belgische balie staan bij toepassing van artikel 477*nonies* van het Gerechtelijk Wetboek de bepaling op gespannen voet komt te staan met artikel 25 van het Terugtrekkingsakkoord. Het voorontwerp moet bijgevolg worden aangevuld met een bepaling die artikel 34 van de wet van 3 april 2019 toespitst op de situatie bedoeld in artikel 477*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek.

Voor zover artikel 34 van de wet van 3 april 2019 zich aldus zou richten tot de advocaten bedoeld in artikel 477*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek, moet vastgesteld worden dat de bepaling gevolgen zal hebben voor de handel in diensten met derde landen. Sinds het verdrag van Lissabon is dit een exclusieve bevoegdheid van de Europese Unie[3], zodat een dergelijke wettelijke regeling slechts doorgang kan vinden na daartoe gemachtigd te worden door de Europese Unie. Aangezien de betrokken advocaten niet kunnen worden geacht onder het personele toepassingsgebied van artikel 25 van het Terugtrekkingsakkoord te vallen, kan niet worden aangenomen dat aan de voorwaarde van de machtiging overeenkomstig artikel 2, lid 1, VWEU is voldaan. Artikel 34 van de wet van 3 april 2019, met zijn zoals hierboven vermeld gespecificeerd toepassingsgebied, kan bijgevolg slechts in werking worden gesteld na 31 december 2020, indien daartoe van de Europese Unie een machtiging wordt verkregen in de zin van artikel 2, lid 1, VWEU. Indien die machtiging niet wordt verkregen, moet titel 8 van de wet van 3 april 2019 in zijn geheel worden ingetrokken.

Hoofdstuk 3 - Wijziging van de wet van 26 april 2002 houdende de essentiële elementen van het statuut van de personeelsleden van de politiediensten en houdende diverse andere bepalingen met betrekking tot de politiediensten

8. Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 4 - Wijziging van de wet van 21 februari 2020 tot invoering van diverse fiscale overgangsbepalingen wat betreft de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-lerland

9. Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

[3] Artikel 3, lid 1, e) VWEU gelezen in samenhang met artikel 207, lid 1, VWEU.

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

Hoofdstuk 5 - Wijziging van de wet van 6 maart 2020 tot behoud van tewerkstelling na de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie

10. Artikel 11 van het voorontwerp laat de Koning toe om de bepalingen van de wet van 6 maart 2020 ook in werking (en later weer buiten werking) te stellen in het kader van de Brexit met uittredingsakkoord.

Onverminderd hetgeen *sub* 4 over de aanmelding van staatssteun werd opgemerkt, rijst de vraag of de materiële steunregelingen die door de wet van 6 maart 2020 zijn ingevoerd nog onverkort kunnen worden toegepast, nu verschillende van de geviseerde ondernemingen ongetwijfeld ook in het kader van de steunmaatregelen in het kader van de Covid-19-pandemie steun zullen genieten, waarvan onduidelijk is hoe die zich verhoudt tot de steunmaatregelen in het kader van de wet van 6 maart 2020. Het lijkt ook niet evident om in deze omstandigheden nog te kunnen aantonen of een bepaald omzetverlies of een daling van de productie of de bestellingen al dan niet verband houdt met Brexit.[4] Bijgevolg rijst de vraag hoe de steunmaatregelen van de wet van 6 maart 2020 zich verhouden tot andere steunmaatregelen, en of de voorliggende steunregeling praktisch nog uitvoerbaar is in de huidige bijzondere omstandigheden.

In dat verband geeft de gemachtigde de volgende toelichting:

> "In de mate waarin de huidige coronamaatregelen eenzelfde regeling instellen (tijdelijke werkloosheid, collectieve arbeidsduurvermindering, …) als diegene welke vervat ligt in de wet van 6 maart 2020, zal er inderdaad geen dubbel gebruik kunnen worden gemaakt van beide maatregelen. Zo bv. kan de schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst wegens tijdelijke werkloosheid op een en hetzelfde moment uiteraard maar één keer gebeuren. Dit neemt echter niet weg dat er bedrijven kunnen zijn die thans in een situatie verkeren waarin zij geen toepassing hoeven te maken van de coronamaatregelen, maar dat eventueel wel zullen moeten doen indien het Verenigd Koninkrijk zonder handelsakkoord uit de Europese Unie zou stappen. Bovendien zijn de coronamaatregelen vandaag van toepassing, terwijl de het wetsontwerp voorziet dat de datum van inwerkingtreding van titel 1 en 2 van de wet van 6 maart 2020 nog door de Koning moet worden bepaald, desgevallend dus op een moment dat de coronamaatregelen niet langer van toepassing zijn".

De delegatie aan de Koning in het ontworpen artikel 26, § 1, van de wet van 6 maart 2020 heeft slechts betrekking op de inwerkingtreding van de steunmaatregelen, maar niet op de inhoud ervan. Bijgevolg bevat de huidige wet, eens de Koning die in werking zou stellen, geen mechanismen om eventuele cumulatie van steunmaatregelen te vermijden. Het staat aan de stellers van het voorontwerp om te onderzoeken of niet ook de materiële bepalingen van de wet van 6 maart 2020 moeten worden geactualiseerd.

[4] Zie in dat verband het toepassingsgebied van de wet van 6 maart 2020, zoals bepaald in artikel 2 van die wet.

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

Hoofdstuk 6 - Inwerkingtreding

11. Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

*

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée dans la demande d'avis

> « door het feit dat, ingevolge de onzekerheid over hoe de onderhandelingen over een handelsakkoord tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie zullen aflopen en de overgangsperiode voorzien door het Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie eindigt op 31 december 2020, de noodzakelijke voorbereidingen dienen te worden getroffen om het tot 1 januari 2021 uitgesteld effect van Brexit in goede banen te leiden, en in het bijzonder de bestaande wetgeving in dit kader dringend dient te worden aangepast met het oog op een mogelijke inwerkingtreding op 1 januari 2021 ».

2. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique [1] et de l'accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

3. Le chapitre 2 de l'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de retirer les Titres 2 (Droit de séjour des ressortissants du Royaume-Uni et des membres de leur famille), 4 (Emploi), 5 (Affaires Sociales), 9 (Affaires Sociales) et 10 (Services de police) de la loi du 3 avril 2019 'relative au retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne', ainsi que le chapitre 2 du Titre 6 (Modifications des codes fiscaux fédéraux). Les dispositions à retirer sont des dispositions modificatives, et des régimes qui ne sont pas encore entrés en vigueur et qui étaient en premier lieu destinés à un Brexit sans accord de retrait. Enfin, l'article 35, alinéas 1er et 2, de la loi du 3 avril 2019 est aussi retiré, ce qui implique que le régime transitoire pour les avocats, prévu à l'article 34 de la loi, pourra être activé par le Roi après le 31 décembre 2020, dans le cadre du Brexit avec accord de retrait.

L'article 9 de l'avant-projet vise à insérer un régime transitoire dans la loi du 26 avril 2002 'relative aux éléments essentiels du statut des membres du personnel des services de police et portant diverses autres dispositions relatives aux services de police' afin de permettre aux ressortissants du Royaume-Uni qui étaient employés comme membres du cadre administratif et logistique des services de police à la fin de la période transitoire de continuer à l'être.

L'article 10 de l'avant-projet vise à retirer le Chapitre 3 du Titre 2 de la loi du 21 février 2020 'introduisant diverses dispositions fiscales transitoires en ce qui concerne le retrait du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord de l'Union européenne'. Il s'agit d'un certain nombre de modifications – qui n'étaient pas encore entrées en vigueur – à des

[1] S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

dispositions fiscales de la loi du 3 avril 2019 qui sont retirées par l'article 5 du projet, et qui sont dès lors devenues sans objet.

L'article 11 de l'avant-projet vise à modifier l'article 26 de la loi du 6 mars 2020 'visant à maintenir l'emploi après le retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne'. La modification en projet permet au Roi de faire aussi entrer en vigueur les dispositions de cette loi (et plus tard de les rendre inopérantes) dans le cadre du Brexit avec accord de retrait.

FORMALITÉS

4. Dans son avis 66.889/1 [2], le Conseil d'État, section de législation, a observé que l'aide aux entreprises qui est accordée par la loi du 6 mars 2020 'visant à maintenir l'emploi après le retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne' pouvait impliquer une aide d'État au sens de l'article 107, paragraphe 1, du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (TFUE), qui devait être notifiée en application de l'article 108, paragraphe 3, du TFUE. L'article 11 de l'avant-projet constitue une prolongation de ce régime d'aide, à un moment où les circonstances économiques ont fondamentalement changé en raison de la pandémie de Covid-19.

Interrogé sur l'état de la notification du régime initial, le délégué a répondu ce qui suit :

> « Het wetsontwerp dat heeft geleid tot de wet van 6 maart 2020 werd bij de Europese Commissie aangemeld met een schrijven van 20 november 2019. De Europese Commissie heeft per schrijven van 5 december 2019 aan België voorgesteld om deze notificatie in te trekken en te vervangen door een pre-notificatie, om de diensten van de Commissie de nodige tijd en gelegenheid te geven de regeling met de Belgische overheid te bespreken ».

Dans ces circonstances, il faut conseiller de notifier également les modifications en projet à la loi du 6 mars 2020, en application de l'article 108, paragraphe 3, du TFUE.

EXAMEN DU TEXTE

Chapitre 1er – Disposition générale

5. Ce chapitre n'appelle aucune observation.

[2] Avis C.E. 66.889/1 du 14 janvier 2020 sur une proposition devenue la loi du 6 mars 2020 'visant à maintenir l'emploi après le retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne', points 4 à 4.4, *Doc. parl.*, Chambre, 2019-2020, n° 880/4.

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

Chapitre 2 – Modification de la loi du 3 avril 2019 relative au retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne

6. Le chapitre 2 de l'avant-projet retire un certain nombre de dispositions de la loi du 3 avril 2019. Ceci signifie qu'un certain nombre de titres de la loi du 3 avril 2019 ne sont pas retirés, vraisemblablement dans l'intention de les faire encore entrer en vigueur dans le cadre d'un Brexit avec accord de retrait, même s'ils ont initialement été rédigés dans le cadre d'un Brexit sans accord. La question de savoir si ces dispositions peuvent réellement être maintenues excède le cadre de la demande d'avis à l'examen et devra être évaluée lorsque les arrêtés royaux qui feront entrer en vigueur un ou plusieurs de ces titres seront soumis au Conseil d'État, section de législation.

7. En ce qui concerne le retrait partiel du titre 8 de la loi du 3 avril 2019, on peut néanmoins déjà observer ce qui suit.

L'article 6 de l'avant-projet prévoit le retrait partiel de l'article 35 de la loi du 3 avril 2016, de sorte que le régime inscrit à l'article 34 de la même loi pourra aussi être mis en vigueur par le Roi après le 31 décembre 2020. Ainsi, l'article 34 de la loi du 3 avril 2019 contient un régime applicable aux avocats du Royaume-Uni après l'expiration de la période transitoire fixée dans l'accord 'sur le retrait du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord de l'Union européenne et de la Communauté européenne de l'énergie atomique' (accord de retrait).

Les avocats visés relèvent cependant du champ d'application personnel de l'article 25 de l'accord de retrait, si bien que conformément à cet article 25, ils peuvent continuer à exercer leurs droits en vertu de la liberté d'établissement et de la libre circulation des services.

L'article 34 de la loi du 3 avril 2019 serait dès lors une disposition superflue, la question se posant de savoir si la condition de réciprocité qui y est expressément mentionnée ne constitue pas un ajout contraire à l'article 25 de l'accord de retrait.

À ce sujet, le délégué a répondu ce qui suit :

« De overgangsregeling van de artikelen 34 en 35 van de wet van 3 april 2019 is specifiek nodig voor de Britse advocaten van de EU-lijst van een Belgische balie (vestiging op basis van artikel 477*quinquies* Ger.W.), omdat artikel 27 van het Uittredingsverdrag op hen niet van toepassing is. Daardoor zouden ze van de EU-lijst moeten verdwijnen en ofwel hun professionele activiteit in België moeten stoppen ofwel moeten overstappen naar de B-lijst (lijst voor buitenlandse niet-EU-advocaten) van een Belgische balie. De gevraagde overgangsregeling garandeert dat de betrokken Britse advocaten hun activiteiten verder kunnen blijven uitoefenen op de EU-lijst.

Op de Britse advocaten die nu al op het tableau van een Belgische balie staan bij toepassing van artikel 477*nonies* Ger.W. is het Uittredingsverdrag (in casu artikel 25) daarentegen wel van toepassing, zodat zich daar geen probleem stelt en er geen aparte Belgische wet nodig is. Zij kunnen op het tableau blijven staan ».

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

Au vu de ces explications, force est de constater que l'actuel l'article 34 de la loi du 3 avril 2019 est formulé en des termes trop larges, et que pour les avocats britanniques qui sont déjà inscrits au tableau d'un barreau belge en application de l'article 477*nonies* du Code judiciaire, la disposition se heurte à l'article 25 de l'accord de retrait. Par conséquent, il y a lieu de compléter l'avant-projet par une disposition qui fait en sorte que l'article 34 de la loi du 3 avril 2019 règle spécifiquement la situation visée à l'article 477*nonies* du Code judiciaire.

Dans la mesure où l'article 34 de la loi du 3 avril 2019 s'adresserait donc aux avocats visés à l'article 477*nonies* du Code judiciaire, force est de constater que la disposition aura des effets pour le commerce de services avec des pays tiers. Depuis le traité de Lisbonne, il s'agit d'une compétence exclusive de l'Union européenne [3], de sorte qu'un tel régime légal ne peut aboutir qu'après avoir été habilité à cet effet par l'Union européenne. Étant donné que les avocats concernés ne peuvent être réputés relever du champ d'application personnel de l'article 25 de l'accord de retrait, on ne peut pas considérer qu'il est satisfait à la condition d'habilitation prévue à l'article 2, paragraphe 1, du TFUE. L'article 34 de la loi du 3 avril 2019, compte tenu de son champ d'application spécifié ci-dessus, ne peut par conséquent être mis en vigueur après le 31 décembre 2020 que si une habilitation de l'Union européenne au sens de l'article 2, paragraphe 1, TFUE, est obtenue à cet effet. Si l'habilitation n'est pas obtenue, on retirera le titre 8 de la loi du 3 avril 2019 dans son ensemble.

Chapitre 3 – Modifications de la loi du 26 avril 2002 relative aux éléments essentiels du statut des membres du personnel des services de police et portant diverses autres dispositions relatives aux services de police

8. Ce chapitre n'appelle aucune observation.

Chapitre 4 – Modification de la loi du 21 février 2020 introduisant diverses dispositions fiscales transitoires en ce qui concerne le retrait du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord de l'Union européenne

9. Ce chapitre n'appelle aucune observation.

Chapitre 5 – Modification de la loi du 6 mars 2020 visant à maintenir l'emploi après le retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne

10. L'article 11 de l'avant-projet permet au Roi de mettre aussi les dispositions de la loi du 6 mars 2020 en vigueur (et plus tard de les rendre inopérantes) dans le cadre du Brexit avec accord de retrait.

[3] Article 3, paragraphe 1, e), TFUE, combiné avec l'article 207, paragraphe 1, TFUE.

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

Sans préjudice de l'observation formulée au 4 sur la notification de l'aide d'État, la question se pose de savoir si les régimes d'aide matérielle introduits par la loi du 6 mars 2020 peuvent encore être appliqués comme tels, étant donné que plusieurs entreprises visées vont certainement également bénéficier d'une aide au titre des mesures de soutien prises dans le cadre de la pandémie de Covid-19, et qu'on n'aperçoit pas clairement comment celle-ci s'articule avec les mesures d'aide prises dans le cadre de la loi du 6 mai 2020. Dans ces circonstances, il ne semble guère évident non plus d'encore pouvoir démontrer qu'une certaine diminution du chiffre d'affaires, de la production ou des commandes est la conséquence ou non du Brexit [4]. La question se pose dès lors de savoir comment les mesures d'aide de la loi du 6 mars 2020 s'articulent avec les autres mesures d'aide, et si le régime d'aide à l'examen peut encore se concrétiser dans la pratique compte tenu des circonstances particulières que nous connaissons.

À cet égard, le délégué donne les explications suivantes :

> « In de mate waarin de huidige coronamaatregelen eenzelfde regeling instellen (tijdelijke werkloosheid, collectieve arbeidsduurvermindering, …) als diegene welke vervat ligt in de wet van 6 maart 2020, zal er inderdaad geen dubbel gebruik kunnen worden gemaakt van beide maatregelen. Zo bv. kan de schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst wegens tijdelijke werkloosheid op een en hetzelfde moment uiteraard maar één keer gebeuren. Dit neemt echter niet weg dat er bedrijven kunnen zijn die thans in een situatie verkeren waarin zij geen toepassing hoeven te maken van de coronamaatregelen, maar dat eventueel wel zullen moeten doen indien het Verenigd Koninkrijk zonder handelsakkoord uit de Europese Unie zou stappen. Bovendien zijn de coronamaatregelen vandaag van toepassing, terwijl de het wetsontwerp voorziet dat de datum van inwerkingtreding van titel 1 en 2 van de wet van 6 maart 2020 nog door de Koning moet worden bepaald, desgevallend dus op een moment dat de coronamaatregelen niet langer van toepassing zijn ».

La délégation au Roi inscrite dans l'article 26, § 1er, en projet, de la loi du 6 mars 2020 concerne seulement l'entrée en vigueur des mesures d'aide, mais pas le contenu de celles-ci. Il s'ensuit que la loi actuelle, une fois mise en vigueur par le Roi, ne contient pas de mécanismes permettant d'éviter le cumul éventuel des mesures d'aide. Il appartient aux auteurs de l'avant-projet d'examiner s'il ne serait pas opportun d'actualiser aussi les dispositions matérielles de la loi du 6 mars 2020.

[4] Voir à cet égard le champ d'application de la loi du 6 mars 2020, tel qu'il est défini à l'article 2 de cette loi.

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡

Chapitre 6 – Entrée en vigueur

11. Ce chapitre n'appelle aucune observation.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Greet VERBERCKMOES Marnix VAN DAMME

DE GRIFFIER - LE GREFFIER DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Esther CONTI Pierre VANDERNOOT

DE GRIFFIER - LE GREFFIER DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Anne-Catherine VAN GEERSDAELE Martine BAGUET

‡LW-BHLUQCGBI-GICECUQ‡